

Mitől jó mérnök a mérnök? – Tóthné Temesi Kinga OEFB tag

Esetünk egy megtörtént etikai-fegyelmi eset, melynek általánosságban lemérhető tanulságait kívánjuk közreadni.

Építető az építés során rendellenességeket tapasztalt, ezért szakértőhöz fordult. A Szakértő tervezői hiányosságokat állapított meg: kiviteli terv nem készült, valamint az alkalmazott minősített építési rendszer előírásaitól eltérő kivitelezés valósult meg. Pontos helyzet felmérés nélkül a Szakértő több állásfoglalást is tett. A vita elfajult a Kivitelező és az Építető között, mely vita éveken keresztül peres eljárás keretében zajlott. Természetesen a létesítési, javítási költségek kifizetése volt a tét.

Kivitelező időközben panaszbejelentéssel élt a területileg illetékes Mérnöki Kamaránál a Szakértővel szemben, mely panaszbeadványban a szavatossági peres eljárás során a Szakértő építetői érdekeket egyoldalúan képviselő magatartását kifogásolta az MMK Etikai-Fegyelmi Szabályzat 1.1.2. pontja szerinti etikai vétség (az MMK Etikai-Fegyelmi Szabályzat szándékos megsértése) megjelölésével. Első fokon a panasz kivizsgálásra került, mely vizsgálat az eljárást megszüntette a Szakértővel szemben arra való hivatkozással, hogy a panaszolt etikai vétséget nem követett el.

Kivitelező az elsőfokú határozatot megfellebbezte, kérte annak megváltoztatását, mivel a Kivitelező véleménye szerint az első fokú eljáró tanács nem végzett kellőképpen részletes vizsgálatot. Megismételt beadványában újra becsatolta a már korábban megküldött dokumentumokat részletezve a vélelmezett etikai és fegyelmi vétségeket. A másodfokú határozat jogszabályi hivatkozással alátámasztottan kifejtette, hogy a panasz eljárás elbírálásakor hatályban lévő szabályzatra figyelemmel az elévülési idő két év, ezért a Magyar Mérnöki Kamara Etikai-Fegyelmi Szabályzatának III. rész 2.2.5. pontjára való hivatkozással az elsőfokú határozatot megsemmisítette.

Kivitelező a másodfokú határozattal szemben keresetet nyújtott be a Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságra kérve a határozat elsőfokú határozatra is kiterjedő hatályon kívül helyezését és az első fokon eljáró hatóság új eljárás lefolytatására való kötelezését. A Bíróság a másodfokú határozatot annak rögzítése és kifejtése miatt megsemmisítette és a Magyar Mérnöki Kamarát új eljárás lefolytatására utasította.

A Kivitelező és Építető között fennálló peres ügyben a bírósági határozat a jogi részt időközben lezárta, végül a Kivitelező és az Építető egymás szembeni további kötelezettség nélkül egyezséget kötött.

A Magyar Mérnöki Kamara Etikai-Fegyelmi Bizottsága a megismételt másodfokú etikai-fegyelmi eljárást lefolytatta. Ennek során megállapítást nyert, hogy a Kivitelező által a fellebbezésben, az elévülési időn belül megjelölt, a Magyar Mérnöki Kamara Etikai-Fegyelmi Szabályzat II. rész 2.4.5. pontjában meghatározott etikai előírást a Szakértő megsértette, emiatt Szakértőt figyelmeztetésben részesítette.

MMK Etikai-Fegyelmi Szabályzat II. rész

2.4.5. Ismerje el saját tévedését és tartózkodjék attól, hogy megkísérelve rossz döntések igazolását, eltorzítsa, vagy megmásítsa a tényeket.

Záró gondolatok:

A Szakértő elmarasztalása azért történt meg, mert megalapozatlan és túlzó megállapításokat is tett. A legfontosabb szakmai kérdésekben azonban igaza volt. A Kivitelezőt az ügyben ugyancsak jelentős felelősség terhelve, de vele szemben eljárni természetesen nem lehet, hiszen nem tagja a Magyar Mérnöki Kamarának.

A Megrendelő és a Vállalkozó kölcsönösen jól felfogott érdeke a használatra alkalmas, esztétikus, a megrendelői igényeknek mindenben megfelelő műszaki alkotás létrejötte. Árnyalja a helyzetet, ha egyik, vagy másik fél kezdeményezésére anyagiak, vagy egyéb érdekek – vagy csak nem teljeskörű ismeret - miatt a költségeket is jelentősen befolyásoló kompromisszumos döntést kell hozni. Műszaki kérdésekben az asztal mindkét oldalán remélhetőleg természetesen mérnökök ülnek, és ezzel az egymással szembeni eltérő érdekeltégi viszonyal alapvetően még nincs is probléma. A Megrendelő képviselője műszaki nyelvre tudja fordítani a Megrendelő igényeit, a Vállalkozó pedig meg kell, hogy találja a legmegfelelőbb jó megoldást a rendelkezésre álló költségkereten belül. Ez az üzlet mindaddig, amíg az az értékteremtésre irányul, addig még lehet mindenben tisztességes. A gyakorlatban előfordulhat előre nem várható körülményekből adódó, de akár még rossz teljesítésből eredő szükségszerű tervmódosítás is, önmagában még ez sem főbenjáró vétség: a hibát idejekorán fel kell ismerni, és azt a leghamarabb ki kell javítani. A probléma általában ott kezdődik, amikor senki nem ismeri el a felelősségét, és a hiba eredetét a másik félre próbálja tolni, sőt ehhez még szakértői támogatottságot is talál. Itt a szakértő – saját elhatározásból, vagy csak óvatlanul – gyakran beleeshet abba a hibába, hogy véleménye egyoldalú, megállapításai részrehajlóak, véleményalkotása nem teljeskörű. Itt már megalapozott lehet az etikai vétség fennállásának gyanúja.

Történetünkben a szakértő, belekapaszkodott egy olyan tervezési hiányosságba, mely az előírások szerint valóban szükségszerű lett volna, azonban a megvalósított létesítmény viselkedése nem igazolta a számítások szerinti várható alakváltozást. A vita a továbbiakban is csak elméleti síkon folyt újabb és újabb szakértők kirendelésével, a szakértői vélemények vitatásával, amely végül egy durva, vitathatóan indokolt, a használhatóság szempontjából pedig elfogadhatatlan megoldás kikényszerítésére vezetett.

Mi is történik ilyen esetekben? A felek között oly mértékben elmérgesedik a viszony, hogy már senki nem a mérnöki alkotás tárgyát nézi, hanem az egymás munkájában való hiba keresését. Megkezdődik a személyeskedés, ami nem elfogadható egy szakértői anyagban, nemcsak azért, mert félreviszi az ügyet, hanem mert a szakértő hitelét veszti, hisz ezzel egy más – érzelmi – síkra helyeződik a hangsúly.

Mint tudjuk, hibát találni a legnagyobb körültekintés mellett is lehet. Sőt: mi is valójában a hiba? Az, hogy nem tartjuk be szó szerint az előírásokat, vagy az, hogy a mérnöki tudást felhasználva és a mérnöki gondolkodást nem elfelejtve minden esetben az adott helyzetben a legjobb megoldás megalkotásában való közreműködést választjuk? A jogszabályok, előírások betartása természetesen alap elvárás, hisz ezek szabják meg az általánosan elfogadott társadalmi normákat. Van azonban, amire nem adnak magyarázatot a jogszabályok, vagy ha adnak, azok nem biztos, hogy a legjobb megoldásra vezetnek. Itt kell segítségül kérni a MÉRNÖKI gondolkodást.